

Munkakörülmények és egészségügyi és biztonsági előírások a közelmúltbeli bangladesi gyártüzeket és épület-összeomlást követően

Az Európai Parlament 2013. május 23-i állásfoglalása a munkafeltételekről és az egészségügyi és biztonsági előírásokról a közelmúltban bekövetkezett bangladesi gyártüzeket és egy épület összeomlását követően (2013/2638(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bangladesről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen „A közelmúltbeli textilgyárbeli tüzesetek áldozatairól, különös tekintettel Bangladesre” című 2013. január 17-i¹ és a Bangladesben kialakult helyzetéről² és a gyapottermesztés globális értékláncának fenntarthatóságáról³ szóló 2013. március 14-i állásfoglalására,
- tekintettel Catherine Ashton, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és Karel de Gucht uniós kereskedelmi biztos 2013. április 30-i, egy épület közelmúltban Bangladesben bekövetkezett összeomlását követően tett együttes nyilatkozatára,
- tekintettel a bangladesi tűz- és épületbiztonsági megállapodásra,
- tekintettel a z ILO alapvető munkahelyi elvekről és jogokról szóló nyilatkozatára, az ENSZ Globális Megállapodására és a multinacionális vállalatokra vonatkozó OECD-iránymutatásokra,
- tekintettel a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban az emberi jogokról, valamint a szociális és környezetvédelmi normákról⁴, illetve a nemzetközi kereskedelmi megállapodásokban a vállalati társadalmi felelősségvállalásról⁵ szóló 2010. november 25-i állásfoglalásaira,
- tekintettel az Európai Közösség és a Bangladesi Népköztársaság között létrejött, a partnerségről és a fejlesztésről szóló együttműködési megállapodásra⁶,
- tekintettel az ILO munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló keretegyezményére (2006, C-187) és a munkavállalók biztonságáról és egészségvédelméről szóló egyezményére (1981, C-155), amelyeket Banglades nem ratifikált, valamint ezek ajánlásaira (R-197); tekintettel továbbá a munkaügyi felügyeletről szóló egyezményre (1947, C-081), amelyet Banglades is aláírt, valamint az egyezmény ajánlásaira (R-164),
- tekintettel a Bizottság „A vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó megújult

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0027.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0100.

³ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0099.

⁴ HL C 99. E, 2012.4.3., 31. o.

⁵ HL C 99. E, 2012.4.3., 101. o.

⁶ HL L 118., 2001.4.27., 48. o.

uniós stratégia (2011–2014)” című közleményére (COM(2011)0681),

- tekintettel a „Vállalati társadalmi felelősségvállalás: elszámoltatható, átlátható és felelősségteljes üzleti magatartás és fenntartható növekedés”¹ és a „Vállalati társadalmi felelősségvállalás: a társadalmi érdekek előmozdítása, valamint a fenntartható és inkluzív fellendüléshez vezető út”² című 2013. február 6-i állásfoglalásaira,,
 - tekintettel az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-iránymutatásra, amely mind a kormányok, mind a cégek számára meghatározza az emberi jogok védelmének és tiszteletben tartásának kereteit, és amelyet az Emberi Jogi Tanács 2011. júniusban jóváhagyott,
 - Tekintettel a „Tiszta ruha” kampányra,
 - tekintettel az ILO Bangladesbe indított, 2013. május 1. és 4. közötti magas szintű küldöttségének következtetéseire,
 - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel 2013. április 24-én 1100 ember vesztette életét és mintegy 2500 sebesült meg, amikor összedőlt a bangladesi Dakka városában található, ruhagyárnak otthont adó Rana Plaza épület, és ezzel a globális ruhaipar történetének legsúlyosabb tragédiájává vált;
- B. mivel 2012. november 24-én legalább 112 ember halt meg abban a tűzben, amely a Dakka melletti Ashuliában található Tazreen gyárban ütött ki; mivel 2013. május 8-án nyolc ember halt meg abban a tűzben, amely egy dakkai gyárban ütött ki; mivel 2005 óta, a Rana Plaza épületében bekövetkezett tragédia előtt mintegy 600 ruhagyári munkás halt meg csak a bangladesi üzemekben bekövetkező tüzesetek miatt;
- C. mivel a Rana Plaza épület tulajdonosát nyolc másik személlyel együtt őrizetbe vették és bűnvádi eljárást indítottak ellenük, ugyanis kiderült, hogy az épület megépítésére jogszerűtlenül került sor, és súlyos szerkezeti problémák merültek fel, ugyanakkor a munkásokat a biztonságukkal kapcsolatos aggályok ellenére a munka folytatására kényszerítették;
- D. mivel az ilyen textilgyárakban gyakran igen rosszak a körülmények, kevésbé veszik figyelembe a munkajogokat, például az ILO főbb egyezményeiben elismerteket, és gyakran egyáltalán nem vagy csak kis mértékben fordítanak figyelmet a biztonságra; mivel az ilyen gyárak tulajdonosai gyakran büntetlenek maradtak, és ezért keveset tettek a munkafeltételek javításáért;
- E. mivel annak ellenére, hogy a Belügyminisztérium által életre hívott kormányzati vizsgálóbizottság és a Munkaügyi Minisztérium állandó bizottsága is arra a következtetésre jutott, hogy a Tazreen gyár tulajdonosa ellen megbocsáthatatlan mulasztás vádjával eljárást kell indítani, letartóztatására mégsem került sor;
- F. mivel az európai piac a bangladesi ruházati és textiltermékek legnagyobb kiviteli

¹ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0049.

² Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0050.

célpontja, és vezető nyugati cégek ismerték el, hogy szerződésük volt a Rana Plazában található gyárakkal ruházati cikkek beszállítására;

- G. mivel Bangladesben több mint 5000 textilgyár van, amelyek mintegy 4 millió embert alkalmaznak, és Banglades – Kína mögött – a világ második legnagyobb konfekcióruha-exportőre, így a ruhák jelenleg az ország exportjának 75%-át teszik ki;
 - H. mivel a textilipar az egyik leginkább környezetszennyező iparág; mivel az ipari szálak fonása, szövése és előállítása károsan hat a levegő minőségére, miközben számos illékony anyag távozik a légtérbe, ami rendkívül káros a munkásokra, a fogyasztókra és a környezetre nézve;
 - I. mivel jelentések szerint a Rana Plaza épületében dolgozó munkások csupán havi 29 euró fizetést kaptak; mivel a „Tiszta ruha” kampány szerint az ágazat munkaerőköltségei a termék végleges árának csupán 1–3%-át teszik ki, és mivel az árverseny egyre fokozódik;
 - J. mivel számos nagyobb nyugati vállalat aláírta azt a jogilag kötelező erejű, helyi munkaügyi szervezetek között létrejött megállapodást, melynek célja, hogy a helyi ruhagyártókkal dolgoztató nemzetközi vállalatoktól kapott általános bírálatokat követően Banglades biztosítsa ruhagyáraiban a munkahelyi biztonságra vonatkozó alapvető előírásokat;
1. sajnálatát fejezi ki, amiért – bár megelőzhető lett volna – a Rana Plaza épületének összeomlása következtében tragikus módon több mint 1100 ember vesztette életét és több ezren megsérültek; részvétét fejezi ki az áldozatok családjának és a sérülteknek, és elítéli azokat, akiket felelősség terhel az újabb súlyos emberáldozat megelőzésének elmulasztásáért;
 2. hangsúlyozza, hogy az ilyen balesetek tragikus módon rávilágítanak a biztonsági előírások hiányára a gyártás helyszínén, és bizonyítják, hogy sürgős lépésekre van szükség az ILO alapvető munkaügyi előírásai végrehajtásának javítása, valamint a multinacionális textilkereskedő vállalatok részéről a vállalati társadalmi felelősségvállalás (CSR) elveinek tiszteletben tartása növelése érdekében;
 3. kiáll a bangladesi munkavállalók azon joga mellett, hogy független szakszervezeteket hozhassanak létre, jegyezthessenek be, illetve ilyen szakszervezetekhez csatlakozhassanak, és emiatt ne kelljen tartaniuk zaklatástól; úgy véli, hogy a demokratikus szakszervezeti struktúrák léte kulcsfontosságú eszköz a jobb egészségügyi és biztonsági előírásokért és munkakörülményekért, köztük a magasabb bérekért folyó küzdelemben; felhívja Banglades kormányát, hogy biztosítsa ezeket az alapvető jogokat;
 4. tudomásul veszi a szakszervezetek, nem kormányzati szervezet és mintegy 40 multinacionális textilkereskedő között létrejött bangladesi tűz- és épületbiztonsági megállapodást, amelyet 2013. május 15-én véglegesítettek, és amelynek célja a biztonsági előírások javítása a gyártási helyszíneken (és amely kiterjed az ilyen intézkedésekért való ellenszolgáltatás módjára), különösen független vizsgálati rendszer létrehozásával, beleértve a nyilvános jelentéseket és kötelező javításokat és felújításokat, és a munkavállalói képviselői szervek részvételével működő egészségügyi és biztonsági bizottságok létrehozásának minden gyárban történő, aktív

támogatásával; felszólít minden más, jelentős textilipari márkát, hogy támogassa ezt az erőfeszítést, így többek között a Walmart, a Gap, a Metro, az NKD és az Ernstings textilkereskedő vállalatokat, amelyek továbbra is visszautasítanak minden kötelező érvényű megállapodást;

5. üdvözlí a kormány, a munkaadók, a munkavállalók és az ILO között 2013. május 4-én létrejött cselekvési tervet, amelynek értelmében a felek kötelezettséget vállalnak a munkajog reformjára, hogy lehetővé tegyék a munkavállalók számára, hogy szakszervezeteket alakítsanak és kollektív tárgyalásokat folytassanak, továbbá arra, hogy 2013 végére értékelik valamennyi, Bangladesben működő, export-orientált ruhagyár biztonságát, máshová helyezik a nem biztonságos gyárakat és több száz további ellenőrt vesznek fel;
6. reméli, hogy a megállapodást és a cselekvési tervet időben és maradéktalanul végrehajtják; ezzel kapcsolatban üdvözlí a bangladesi munka törvénykönyvének (2013) a bangladesi kormány általi 2013. május 13-i jóváhagyását, amely csoportos biztosításra és gyári egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz; sürgeti a bangladesi parlamentet, hogy következő ülésén késlekedés nélkül fogadja el ezt a módosítást; üdvözlí továbbá a bangladesi kormány döntését, miszerint a következő hetek folyamán megemeli a minimálbér szintjét, és sürgeti a bangladesi kormányt, hogy lépjen fel azon vállalatokkal szemben, amelyek ennél alacsonyabb béreket fizetnek;
7. emlékeztet arra, hogy Banglades az általános preferenciarendszer (GSP) „fegyver kivételével mindent” elnevezésű megállapodása révén vámmentes és kvótamentes hozzáféréssel rendelkezik az uniós piachoz, valamint hogy a GSP-rendelet 15. cikkének (1) bekezdése értelmében a III. melléklet A. részében felsorolt egyezményekben megállapított alapelvek súlyos és rendszeres megsértése esetén a megfelelő ellenőrző testületek által meghozott végkövetkeztetés alapján e preferenciákat vissza lehet vonni;
8. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, Banglades betartja-e ezeket az egyezményeket, és elvárja, hogy a GSP-rendelet 18. cikkének megfelelően fontolják meg egy vizsgálat megindítását, amennyiben bebizonyosodik, hogy Banglades súlyosan és rendszeresen megsérti a szóban forgó megállapodásokban foglalt elveket;
9. mélységesen sajnálatosnak tartja, hogy a bangladesi kormány nem tudott érvényt szerezni a nemzeti építési előírásoknak; felhívja a kormányt és az illetékes igazságügyi hatóságokat, hogy folytassanak vizsgálatot azon állítások ügyében, miszerint ezen előírásokat a korrump tisztviselők és a költségeiket csökkenteni akaró földtulajdonosok közötti összejárás miatt nem hajtották végre;
10. elvárja, hogy bíróság elé állítsák a bűnös gondatlanságért felelős személyeket, illetve azokat, akiket egyéb módon büntetőjogi felelősség terhel a Rana Plaza épületének összeomlásával, a Tazreen gyárban bekövetkezett tüzesettel és minden más tüzesettel kapcsolatban; elvárja, hogy a helyi hatóságok és a gyárak vezetőségének együttműködésével biztosítsák minden áldozat számára az igazságszolgáltatáshoz való maradéktalan hozzáférést, hogy módjukban álljon kártérítést követelni; elvárja, hogy az e gyárakban gyártási tevékenységet folytató multinacionális vállalatok vegyenek részt egy pénzügyi kártérítési terv létrehozásában; üdvözlí azokat a lépéseket, amelyeket a bangladesi kormány tett az áldozatok és családjaik támogatása érdekében;

11. felszólítja a bangladesi és más országbeli gyárakkal szerződéses vagy alvállalkozói viszonyban álló összes vállalkozást, nevezetesen a ruházati márkákat, hogy maradéktalanul tartsák be a vállalati társadalmi felelősségvállalás terén nemzetközileg elismert gyakorlatokat, különös tekintettel az OECD nemrégiben frissített, a multinacionális vállalkozásoknak szóló iránymutatásaira, az ENSZ Globális Megállapodásának tíz alapelvére, a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával kapcsolatos iránymutatásokat tartalmazó ISO 26000 szabványra, az ILO által kiadott, a multinacionális vállalatokra és a szociális politikára vonatkozó elvekről szóló háromoldalú nyilatkozatra, valamint az üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó ENSZ-alapelvekre, valamint hogy szigorúan vizsgálják meg ellátói láncukat annak biztosítása érdekében, hogy áruikat kizárólag a biztonsági előírásokat és munkajogokat betartó gyárakban állítsák elő;
12. felszólítja a Bizottságot, hogy aktívan mozdítsa elő a felelős üzleti magatartást a külföldön működő uniós cégek körében, kiemelten összpontosítva arra, hogy valamennyi jogi kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tegyenek, különösen az emberi jogok, a munkajog és a környezetvédelem területén érvényes nemzetközi előírásoknak és szabályoknak;
13. felhívja a forgalmazókat, a nem kormányzati szervezeteket és az összes érintett szereplőt, köztük adott esetben a Bizottságot, hogy együttműködésben dolgozzanak ki egy önkéntes szociális címkézési szabványt, amely tanúsítaná, hogy a termék az ILO alapvető munkaügyi előírásainak a teljes ellátói láncban való betartása mellett készült; felhívja a vállalati társadalmi felelősségvállalást marketingeszközként használó vállalatokat, hogy tegyenek lépéseket annak biztosítására, hogy minden ilyen jellegű állítás az igazságnak megfelelő legyen;
14. üdvözli a bangladesi Munka- és Foglalkoztatásügyi Minisztérium Bizottsága és a Bangladesi Ruhagyártók és -exportőrök Egyesülete által nyújtott támogatást; kéri, hogy ezt a fajta együttműködést erősítsék meg, és adott esetben terjesszék ki a régió más országaira is;
15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Külügyi Szolgálatnak, az Európai Bizottság alelnökének/az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Unió emberi jogokkal foglalkozó különleges képviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának, Banglades kormányának és parlamentjének, valamint az ILO főigazgatójának.